

[Kai Møltke.]

har præget denne debat. Den er ulden, fordi alle ved, at noget er under forberedelse, men ingen ved, hvad det bliver i sin endelige form, og hvad man egentlig stiler henimod. Derfor, formoder jeg, denne forholdsvis velvillige lystighed fra de ærede ordførere for venstre og de konservative. Man aner noget, aner, at noget vil vise sig, som man kan være med til at præge, sætte sit liberaliserende stempel på. Jeg skal ikke i det store og hele gribe for meget ind i dette forsøg på at skjule, hvad der skiller, og alt det andet, men prøve på at trække nogle andre synspunkter frem, som har deres udgangspunkt i det, som befolkningen spørger efter i denne tid, når man diskuterer boligproblemerne med den.

Jeg fulgte med glæde og også med anerkendelse boligministerens tal, der viste, hvordan der produceres et stigende antal lejligheder. Jeg kunne have ønsket blot dette: at denne redegørelse havde været ledsaget af oplysninger om pris og størrelse på disse lejligheder, for jeg kan ikke lade være med at tænke på, at det mange gange er i disse forhold vanskelighederne ligger i den givne situation.

Det er jo rigtigt, at der skal bygges mere. Københavns kommune, som jo ikke er en uvæsentlig del af landet, har i øjeblikket ca. 30 000 boligsøgende, efter hvad der oplyses på rådhuset. Det er jo allerede et tal, som må fremkalde temmelig stor betænkelighed, og som burde stille krav om temmelig vidtgående forholdsregler.

Man er i dag gået uden om et af de problemer, som oppositionen ellers er kørt frem med, nemlig at det dyre i byggeriet skulle stamme fra lønglidning på arbejdsmarkedet og fra forældede fagforeningsmonopoler. Men lad mig her med det samme slå én ting fast: kendsgerningerne er jo, hvis man ser statistisk på tingene, at lønglidningen herhjemme ikke er større, end den er i vore nabolande, i de øvrige lande, som opgives; og hvis vi ser på arbejdslø-

nens relative indflydelse på byggeriets omkostninger, kunne man for nogen tid siden i Aktuelt se et læserbrev, hvori man fra et af byens store boligselskaber gør op, at ikke alene ved fremstillingen af en vis type huse er lønnens andel ikke steget i de samlede omkostninger, men også at summen som helhed var mindre i den sidste periode, den fra 1956 til 1958. Man må altså ud på andre felter for at se, hvad der er i vejen, når byggeriet herhjemme bliver dyrt, og jeg vil betragte det som min pligt at sætte tommelfingeren på et par af de bylder, som de ærede ordførere mere eller mindre gik meget forsigtigt uden om.

Der er 3 problemer, som folketinget og regeringen burde tage stilling til hurtigst muligt i form af konkrete forslag. Det ene er det, som alle har nævnt, nemlig jordpriserne, og den ærede socialdemokratiske ordfører nævnte i denne forbindelse noget, jeg var inde på under debatten om boligstøtteloven i fjor: at denne betænkelige udvikling i jordpriserne kunne gøre ekspropriation til en nødvendighed. Jeg blev dengang irrettesat af det ærede medlem fru Grethe Philips partifælle, som sagde, at det kunne bringe spild i rækkerne at føre sådanne forslag ind i debatten.

Men noget, som man ikke kommer helt uden om, er, at vi står over for en række specielle fænomener i forbindelse med planlægningen. Nu ved jeg udmærket godt, at der er folk her i salen, som ikke kan lide ordet planlægning; men hvordan kan man bygge en bane, hvordan kan man anlægge chausseer, hvordan kan man skaffe ordnede transportforhold, som er en betingelse for hele den økonomiske udvikling, uden at planlægge? Vi kan jo ikke overlade bygning af statsbaner o. lign. til de forskellige kommuner. Men hvad betyder sådan noget som f. eks. baneanlægget i Køge Bugt-området? Det betyder i praksis, at man gennem dette byggeri fra det offentliges side dirigerer efterspørgslen efter grunde et bestemt sted hen, at der opstår en ekstraordinær efter-